

8.marts:

Kvindernes internationale kampdag

af Anette Eklund Hansen

I 1975 i FN's kvindeår anerkendte verdensorganisationen 8.marts som international kvindedag for hele verdens kvinder, men da var Den internationale Kvindedag allerede blevet fejret i 60 år.

Indstiftelsen af Den internationale Kvindedag

Indstiftelsen af den internationale kvindedag var et af resultaterne af den 2. Internationale socialistiske kvindekongress, der afholdtes i København d. 26.-27. August i 1910.

Kongressen var indkaldt af Clara Zetkin, der var leder af Det internationale socialistiske Kvindesekretariat. 99 kvinder deltog i kongressen fra 17 lande. Blandt deltagerne var mange af datidens ledende kvinder indenfor den socialistiske bevægelse, udover Clara Zetkin fra Tyskland deltog også Alexandra Kollantai fra Rusland, Adelheid Kopp fra Østrig, Dora Montefiori fra Irland og Kata Dahlström fra Sverige.

Kongressen var arrangeret af de socialdemokratiske kvinder i Danmark med Nina Bang og Elisabeth Mac som hovedarrangører, Hildora Mouritzen som kasserer og Henriette Crone som sekretær. I alt deltog 33 kvinder fra den danske faglige og politiske arbejderbevægelse.

Et af kongressens hovedpunkter på dagsordenen var " Midler og veje for det praktiske Arbejde til Erobring af den almindelige Valgret". I 1910 havde kun kvinderne i Finland stemmeret. Derfor arbejdede kvinderne både nationalt og internationalt på at opnå stemmeret på lige fod med mændene. I Danmark havde både borgerlige og socialdemokratiske kvindeforeninger i mange år kæmpet for kvindernes ligestilling og stemmeret.

Som støtte til kampen for stemmeretten fremlagde Clara Zetkin et resolutionsforslag med flg ordlyd:

" I forståelse med Proletariatets klassebevidste politiske og faglige organisationer foranstalter de socialistiske Kvinder i alle Lande hvert År en Kvindedag , som i første Linie har Agitation for Kvindernes Valgret til Formål. Fordringen må belyses i sin Sammenhæng med den socialistiske Opfattelse. Kvindedagen må have en International Karakter og forberedes omhyggeligt."

Forslaget blev vedtaget med stor tilslutning. De første år blev dagen ikke afholdt 8.marts, men derimod på søndage. I 1914 var 8.marts en søndag, og herefter blev denne dato fastholdt.

Den internationale Kvindedag blev brugt til agitation for at få flere kvinder med i organisationerne og en fælles manifestation af arbejderkvindernes krav. De første år var kravet stemmeret og valgbarhed til parlamentet. I Danmark blev der holdt møder i de større byer. I København holdt bl.a. den socialdemokratiske politiker Nina Bang og Camilla Nielsen, medlem af Københavns borgerrepræsentation for Socialdemokratiet taler om, hvor vigtigt det var, at kvinderne fik fuld stemmeret, og opfordrede kvinderne til at bruge den kommunale valgret til at stemme på Socialdemokratiet. "Arbejderkvindernes Valgdeltagelse giver brød i Huset" lød en af parolerne i 1913. I 1915 blev kvindernes krav om stemmeret opfyldt.

Den Internationale kampdag fylder 50 år i 1960

I København fejrede de socialdemokratiske og faglige kvinder jubilæet den 7.marts 1960 med et stort møde i festsalen i Folkets hus i Rømersgade. Jubilæet blev fejret under et fælles budskab fra Socialdemokratiske Kvinders Internationale Råd: kvinderne krævede plads i det økonomiske, sociale og kulturelle liv og de ville styrke samarbejdet med kvinderne i ulandene.

I den fulde festsal talte bl.a. Mary Sørensen, sekretær for Socialdemokratiske Kvinders Internationale Råd. Hun kom ind på krav som social tryk for kvinder og børn, kvindernes arbejde i forbrugerorganisationer for kvalitetsvarer til rimelige priser. Kvindernes faglige

krav, specielt kravet om ligeløn, blev fremhævet af en anden taler: Sigrd Ekendahl, sekretær i svensk LO.

Aftenen sluttede med en reprotage om " Kvindens vej" i tale , skuespil og digt. I et afsluttende causeri frem hævdede forfatterinden Eva Hemmer Hansen, at

" en bevægelse som kvindesagen ikke har sejret, så længe der endnu er kvinder i verden, der hindres i at leve et helt og fuldt menneskeliv, fordi de er kvinder".

I 1970´erne pustede Rødstrømpebevægelsen nyt liv i den internationale Kvindedag og gjorde den til en kampdag. Det nye fokus på kampen for kvindernes ligestilling fik både de faglige og politiske arbejderkvindeorganisationer til at "gribe dagen" og formulere aktuelle paroler for kvindernes kamp for ligestilling. 8.marts 2001 fejres dagen bl.a. af Kvindeligt Arbejderforbund i Rømersgade. Dagen er samtidig en markering af forbundets 100 års jubilæum.

Litteratur om 8.marts:

Christl Wickert: kvinder, valgret og fred. I Arbejderhistorie 29, 1987

Christl Wickert (Hrsg): "Heraus mit dem Wahlrecht"